

BĄDŹ BEZPIECZNY W SIECI !

Dzień Bezpiecznego Internetu (DBI) obchodzony jest zawsze w pierwszy lub drugi wtorek lutego. W tym roku przypadł 5 lutego. Tematem przewodnim tegorocznych obchodów były prawa i obowiązki cyfrowego obywatela. Wszystkie działania realizowane były pod hasłem **"Serfuję. Respektuję"**.

W Polsce od 2005 r DBI organizowany jest przez Fundację Dzieci Niczyje (FDN) oraz Naukową i Akademicką Sieć Komputerową (NASK) realizatorów unijnego programu "Safer Internet. Organizatorzy podkreślają, że choć każdy internauta ma prawo wykorzystywać sieci do zdobywania informacji, nauki czy

zabawy, to ponosi również odpowiedzialność za swoje działania w internecie i powinien pamiętać o szanowaniu innych użytkowników sieci i respektowaniu ich praw. Wydanie specjalne naszej gazetki postanowiliśmy poświęcić bezpieczeństwu w sieci i netykcie.
AGA

WYDANIE SPECJALNE

W NUMERZE:

Bezpieczny Internet
Analiza ankiety
Prawa i obowiązki młodych internautów
Za długo korzystam z sieci

Przepis na bezpieczeństwo

Cyberprzemoc
Nigdy nie wiadomo...
O zagrożeniach -
doświadczenia własne
Mini słowniczek
komputerowy

BEZPIECZNY INTERNET

Dzień Bezpiecznego Internetu (DBI) obchodzony jest od niemal dziesięciu lat (po raz pierwszy w 2004 roku). Powstał on z inicjatywy Komisji Europejskiej i ma na celu propagowanie zachowań zmierzających do odpowiedzialnego korzystania z zasobów internetowych przez dzieci i młodzież.

W Polsce DBI od 2005 roku organizowany jest przez Fundację Dzieci Niczyje oraz

Naukową i Akademicką Sieć Komputerową (NASK). W bieżącym roku został objęty honorowym patronatem przez Krystynę Szumilas, minister edukacji narodowej. DBI ma na celu przede wszystkim inicjowanie i

propagowanie działań na rzecz bezpiecznego dostępu dzieci i młodzieży do zasobów internetowych, zaznajomienie rodziców, nauczycieli i wychowawców z problematyką bezpieczeństwa dzieci w Internecie oraz nagłośnienie tematyki dotyczącej bezpieczeństwa online. Podczas

CIEKAWOSTKI

Helpline.org.pl działa od ponad 5 lat. Helpline.org.pl został uruchomiony w Dzień Bezpiecznego Internetu -

6 lutego 2007 roku.

Pierwsza w historii rozmowa w technologii GSM (komórkowa) miała miejsce 20 lat temu,

1 lipca 1991.

Rozmówcami byli premier Finlandii i zastępca burmistrza fińskiego miasta Tampere.

obchodów DBI organizatorzy zachęcają

szkoły, organizacje pozarządowe, firmy i osoby prywatne do wspierania tego przedsięwzięcia przez organizację lokalnych inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa młodych internautów (m.in. zajęć edukacyjnych, happeningów, gazetek szkolnych, kampanii informacyjnych, konkursów). W roku 2013 obchody Dnia Bezpiecznego Internetu zorganizowano 5 lutego. Hasłem przewodnim stały się słowa: Serfuję. Respektuję. Mają one

zwrócić uwagę wszystkich użytkowników Internetu na poszanowanie i respektowanie praw

internautów umieszczających swoje prace w wirtualnej przestrzeni. Pamiętajmy o tym, że możemy korzystać z dobrodziejstw Internetu w różnym celu (zdobywanie nowych informacji, poszerzanie wiedzy, zabawa itd.), ale nigdy nie powinniśmy zapominać o odpowiedzialności za nasze działania na stronach internetowych.
Anna Korzeniowska
źródło: <http://dbi.saferinternet.pl>

CZY JESTEŚMY BEZPIECZNI W SIECI?

Na początku lutego, nasza redakcja przeprowadziła ankietę do konkursu zorganizowanego przez „Juniormedia, Bądź bezpieczny w Internecie”. W ankiecie wzięło udział 140 uczniów z klas IV - VI. Ankietowanym zadaliśmy 7 pytań dotyczących zasad bezpiecznego korzystania z Internetu. Między innymi interesowało nas, czy dbają o ochronę swoich danych

osobowych w sieci?
Czy chronią dostęp do swoich kont? Ile czasu poświęcają pobytowi w sieci?

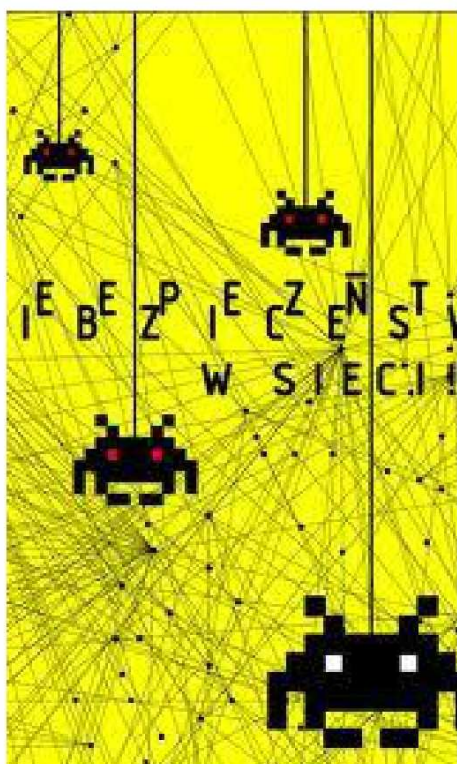

A oto wyniki:
Na pytanie o miejsce korzystania z Internetu, aż 120. ankietowanych łączy się z Internetem na komputerze w domu.
101. ankietowanych ma zainstalowany program antywirusowy, który

chroni komputer przed wirusami.
Pytając o hasła służące do logowania, zdecydowana większość ma bezpieczne hasła zawierające duże i małe litery oraz cyfry.
Na pytanie o częstość zmiany hasła, aż 91. respondentów

zmienia hasło rzadko albo w ogóle nie zmienia.
Pytając o ustalenie z rodzicami zasad korzystania z Internetu 63. ankietowanych ustalało zasady, pozostali

niestety nie podejmowali tego tematu z rodzicami.

Z ankiety wynika również, że aż 99. ankietowanych, o tym co robi w Internecie, na jakie strony wchodzi i z kim się kontaktuje, rozmawia z rodzicami od czasu do czasu, rzadko lub nigdy.
Tylko 41. ankietowanych rozmawia na te tematy z rodzicami często lub bardzo często.
Na koniec, zadaliśmy pytanie o czas spędzony w Internecie. Z ankiety wynika, że nasi respondenci spędzają czas

WYNIKI ANKIETY

przy komputerze w dzień powszedni, średnio około 2 godzin, a w dzień wolny od szkoły od 2.5 do 3 godzin.

Serdecznie dziękujemy wszystkim ankietowanym !!!

Opracowały:
Zuzanna Ciesielska
Agata Dąbrowska
Natalia Ciesielska

PRAWA I OBOWIĄZKI

Korzystamy z zasobów internetowych niemal każdego dnia. Internet daje nam coraz więcej możliwości. Zasiadając przed komputerem w domowym zaciszu, jesteśmy w stanie wykonać mnóstwo działań. Możemy np. pracować zawodowo, nie wychodząc do biura, poszerzać wiedzę, nawiązywać znajomości (m.in. na portalach społecznościowych), płacić rachunki, rezerwować i kupować bilety, robić zakupy, planować wyjazd, rozwijać pasje,

zainteresowania, dzielić się z innymi swoją pracą, umieszczać komentarze na

różnych stronach itd. Wymienione przeze mnie czynności stanowią zaledwie cząstkę tego, co bez najmniejszych trudności możemy zrobić, mając do dyspozycji komputer i dostęp do sieci.

Jak to jednak często bywa, korzystając z licznych przywilejów (nie tylko internetowych), zapominamy o naszych powinnościach. Dziś, niestety, np. pobierając potrzebne pliki, nie

zastanawiamy się nad tym, jak wiele wysiłku kosztowało to ich twórców. Co więcej, często nie zdajemy sobie sprawy, że wszystkie treści umieszczone w Internecie

zestawienie, nad którym warto choć przez chwilę się zastanowić.

1. Szanuj cudzą własność - podawaj źródło pochodzenia, autorów pobranych plików, nie podpisuj się swoim nazwiskiem pod cudzą pracą.
2. Nie obrażaj innych - Internet stwarza pozory anonimowości, dlatego często umieszczamy niewybredne komentarze, przesyczone wulgaryzmem i złośliwością pod tekstami, z którymi się nie

mają swoich autorów i nikt z nas nie może uzurpować

sobie praw i traktować znalezionych tam tekstów jako swoich własności. Pamiętając zatem nie tylko o prawach, ale także o obowiązkach internautów, powstała etykieta, czyli zbiór zasad obowiązujących w Internecie. Aby być odpowiedzialnym i mądrym użytkownikiem zasobów internetowych, należy przestrzegać kilku reguł. Poniżej przedstawiam ich

MŁODYCH INTERNAUTÓW

zgadzamy. Takie treści świadczą o naszej niskiej kulturze osobistej, a osobom, do których są skierowane, mogą sprawić wiele przykrości.

3. Nie rozsyłaj internetowych łańcuszków (popularna forma spamu).

4. Systematycznie sprawdzaj, czy Twój komputer/pendrive itd. nie został zainfekowany (szczególnie wtedy, gdy pobierałeś pliki z

niesprawdzonych źródeł).
5. Nie przechowuj niczego bardzo intymnego, prywatnego w swoim katalogu, w skrzynce e-

mailowej itd. - nigdy nie wiadomo, czy Twój komputer nie zostanie się w niepowołane ręce.

6. Nie umieszczaj prywatnych wiadomości na swój temat, zdjęć, filmików itp. na serwisach społecznościowych (Facebook, Nk.pl, Twitter) i na innych stronach w sieci - chroń swoją prywatność.
7. Nie nadużywaj wielkich liter - stosuj je tylko wtedy, gdy chcesz coś wyróżnić, podkreślić (tekst pisany

wyłącznie drukowanymi literami oznacza krzyk).

8. Nie nadużywaj emotikonów.

9. Zwracając się do innego internauty, pamiętaj o zasadach stosowanych na co dzień, np. wtedy, gdy wysyłasz komuś kartkę pocztową (zwroty grzecznościowe zapisuj

wielką literą, np. Tobie, Ciebie, Twoja).

10. Nie używaj, nie pobieraj plików, za które nie

(zapłaciłeś lub których autor nie życzy sobie, abyś rozpowszechniał jego teksty - to nie jest Twoja własność).
Podsumowując, korzystaj z zasobów internetowych rozważnie, odpowiedzialnie, z głową. Internet bowiem to wielka siła, a każde Twoje działanie w sieci może przynieść nie zawsze dobre skutki.

Anna Korzeniowska

ZA DŁUGO KORZYSTAM Z SIECI...

W sieci istnieje wiele zagrożeń. Jednym z nich jest ilość spędzonego czasu przed komputerem. Internet jest zbiorem różnych danych w tym gier, które potrafią wciągnąć na długie godziny. To prowadzi do uzależnienia, a co gorsza zapomina się o prawdziwym życiu, w tym o obowiązkach takich jak szkoła, czy odrabianie lekcji, a czasem to nawet

zmierza do złych relacji z rodzicami lub utraty przyjaciół. Bardzo trudno osobie z

uzależnieniem ograniczyć czas w Internecie. A to nie jedyna wada zbyt długiego korzystania z sieci, ponieważ przez za długie siedzenie przed monitorem komputera możemy zniszczyć sobie

wzrok, a nie wiele osób chciałoby nosić okulary. Narażeni jesteśmy jeszcze na ból głowy, niedożywienie lub zaburzenia snu. Kolejną konsekwencją jest trudność z koncentracją lub nawet

często agresja. Przez za długie korzystanie z sieci trzeba zrezygnować z zainteresowań i hobby np. ze sportu, rysowania itd. Przez to ograniczamy ruch

na świeżym powietrzu. Zawsze możemy zapobiec

temu problemowi. W tym mogą nam pomóc rodzice, z którymi powinniśmy ustalić czas, który będziemy spędzać przed komputerem dziennie lub tygodniowo. Ustalonego czasu nie można przedłużać, ponieważ wtedy nigdy nie uda nam się ograniczyć czasu w sieci. Istnieje pewna organizacja, która pomaga w różnych problemach

internetowych dzięki, której można uzyskać więcej informacji, co zrobić

w tym przypadku. A o to adres tej strony.

www.helpline.org.pl. Polecam tę stronę, ponieważ możecie na niej znaleźć więcej pomocnych informacji, które nie zostały napisane tutaj ;)

Natalia Ciesielska kl.VIb

Przepis na : BEZPIECZEŃSTWO W SIECI

Składniki:

Dobrze naładowany laptop , bądź komputer
Dziesięć zdrowych palców (ostatecznie mogą być dwa)
Portale społecznościowe tj. : Facebook , NK, GG, WP itp.
Zabezpieczenie antywirusowe
Szczypta wolnego czasu

Przygotowanie:

Usiądź wygodnie przed komputerem.
Włącz palcem wskazującym

przycisk ON i poczekaj chwilę, aż się połączysz z Internetem. W wyszukiwarce wpisz nazwę portalu społecznościowego , który chcesz sobie założyć. Ale pomyśl jakie niebezpieczeństwa czyhają na Ciebie w sieci.

Nie ufaj wszystkiemu co przeczytasz i usłyszysz :

1 Nie zawsze Tomek z 5 klasy ma 12 lat. Może się okazać , że jest to Tomasz lat 47 , który chce Cię oszukać próbując uzyskać od Ciebie informacje potrzebne do złych celów.

2 Nie

podajemy danych osobowych na stronie głównej , gdzie każdy może dowiedzieć się gdzie mieszkasz , jaki

masz PESEL , Twój

nr telefonu itp ,
3 Uwaga jakie chcesz wstawić zdjęcia na stronie !! W tle może być

zbyt dużo informacji

dla potencjalnego złodzieja np. : ukochane auto twojego taty , drogi telewizor, biżuteria,

dom (wyposażenie mieszkania) .

chcesz komuś sprawić przykrości.

6 Jeśli Cię coś zaniepokoi np. : podejrzenie dla Ciebie

. Aha nie wszyscy domownicy , znajomi chcą być na twoim zdjęciu umieszczonym w sieci. Uszanuj ich prywatność .
4 Poproś dorosłego, aby uruchomił tzw. , KONTROLĘ RODZICIELSKĄ, ponieważ istnieją strony dla dorosłych , a Ty masz jeszcze czas aby je oglądać
5 Pamiętaj , wysyłając do kogoś e maila czy smsa, aby go nie obrażać , nie naśmiewać się , nie przeklinać przecież jesteś dobrze wychowany i nie

e maile od nieznajomego lub nieodpowiednie zdjęcia - zgłoś to dorosłemu, który odpowiednio zareaguje. Jeśli zapamiętasz tych kilka rad i nie dasz się uzależnić od Internetu prowadzenie stronki , lub serfowanie w sieci będzie dla Ciebie przyjemnością. Serfuj w temperaturze pokojowej , w niezbyt długim czasie (dbamy przecież o wzrok) .
Smacznej , zdrowej rozrywki i bezpiecznego konsumowania życzy

Basia Straszewska kl.Vc

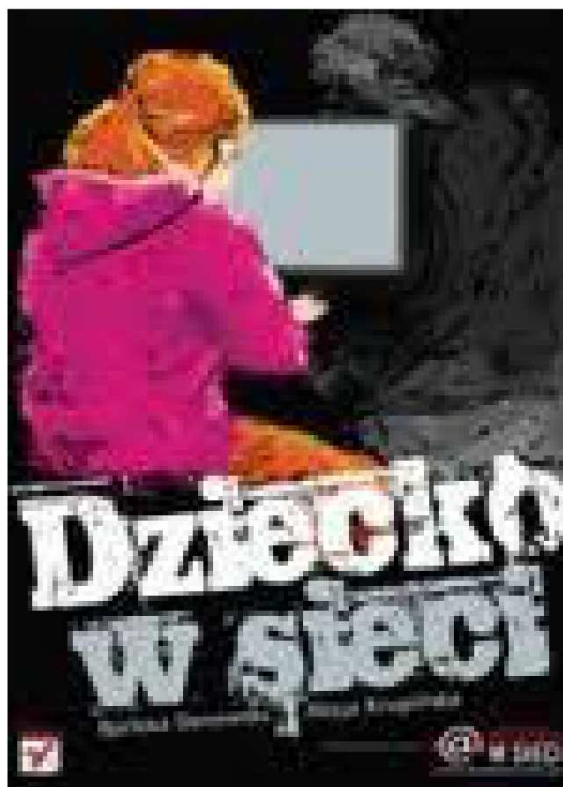
NIGDY NIE WIADOMO, KTO JEST PO DRUGIEJ STRONIE

Jest bardzo dużo niebezpieczeństw czyhających w internecie, a jedną z nich są znajomości przez internet. W sieci tak jak w życiu, spotykamy dobre i złe osoby. Gdy poznajemy osobę na czacie, zwykle nie posiadamy o niej zbyt wielu informacji. Czasami nawet nie jest tym za kogo się podaje i może chcieć wyciągnąć od ciebie poufne

informacje i nakłaniać do nielegalnych rzeczy. Jeśli wydaje ci się ,

że osoba z którą korespondujesz zachowuje się wobec ciebie niestosownie, jak najszybciej powiadom o tym rodziców lub inną osobę dorosłą. :) Pamiętaj, że masz prawo odmówić rozmów na tematy, o których nie chcesz opowiadać innym i pamiętaj, możesz przerwać każdą znajomość, która wydaje ci się niepokojąca.

Agata Dąbrowska
klasa 6c

Pamiętaj, że w Internecie nigdy nie masz pewności, kogo spotykasz na portalu. Dlatego rada jest taka: nie podawaj nikomu swojego nazwiska, telefonu czy numeru domu lub mieszkania. Radziłabym też nie umawiać się z nieznajomymi z Internetu, nie wiesz

kto siedzi po drugiej stronie pozornego awatara czy zdjęcia. Staraj się nie udostępniać swoich zdjęć w Internecie, ponieważ nie wiesz czy ktoś ich nie wykorzysta. Raz wysłane dane zostają tam

JAK BYĆ BEZPIECZNYM NA PORTALACH INTERNETOWYCH?

na zawsze i nie będzie można ich skasować. Jeśliby zdarzył się przypadek, wysłania przez kogoś twoich zdjęć czy niemiłych dla ciebie filmików, zgłoś to osobie dorosłej lub administratorowi portalu. Nigdy

nie wierz ludziom z Internetu. Może rzeczywiście być to miły

kolega, ale może to być haker lub ktoś niebezpieczny dla ciebie Dlatego wszelkie niepokojące sytuacje należy zgłaszać rodzicom, nauczycielom lub zaufanej osobie dorosłej.
Aleksandra Kamińska 4a

CYBERPRZEMOC

Cyberprzemoc to takie zachowanie, które krzywdzi emocjonalnie drugiego człowieka. Osoby, które stosują cyberprzemoc używają do tego celu Internetu albo telefonów komórkowych. W przeciwieństwie do przemocy fizycznej, cyberprzemoc nie zostawia śladów na ciele i nie

taka sytuacja, obawia się, że jej znajomi odwrócą się od niej i nie będzie mogła liczyć na ich wsparcie. To

powoduje, że czuje się bardzo samotna w tym, co ją spotkało. Osoby, które doświadczają cyberprzemocy są: ośmieszane, obrażane, nękanie czy też poniżane.

Jeśli doświadczasz cyberprzemocy:

- powiedz o tym zaufanej osobie dorosłej
- postaraj się nie kontaktować ze sprawcą

cyberprzemocy i nie odpowiadać na jego zaczepki.

- zachowaj wszystkie

dowody cyberprzemocy - nie kasuj smsów, emaili, rozmów na czatach

- jeśli ktoś dokucza Ci na jakiejś stronie WWW, zrób jej screen

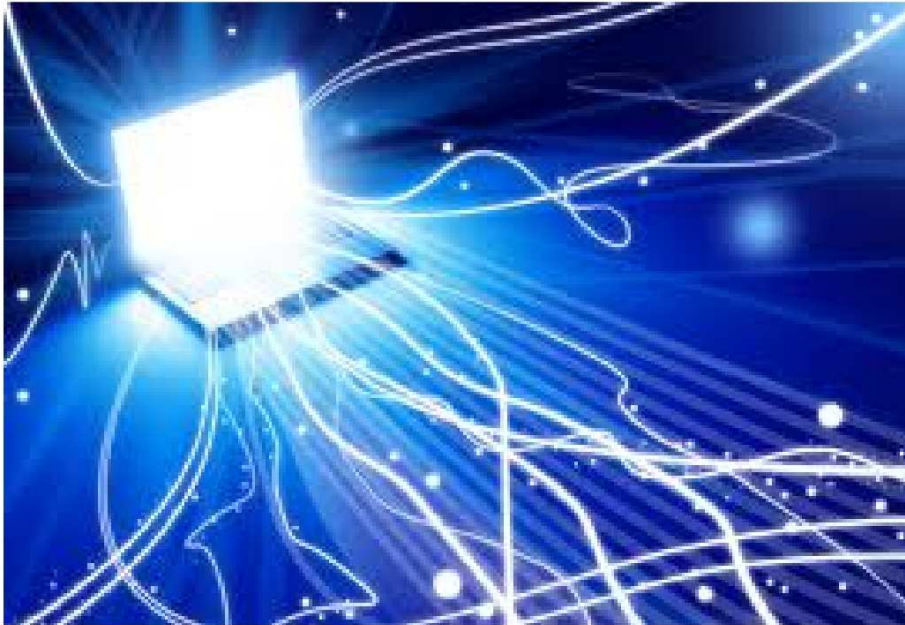
- skontaktuj się z bezpłatnym numerem 800 100 100 lub wyślij wiadomość email na adres

helpline@helpline.org.pl

Pamiętajmy więc, nie bądźmy cyberprzestępcami i nie krzywdźmy innych.

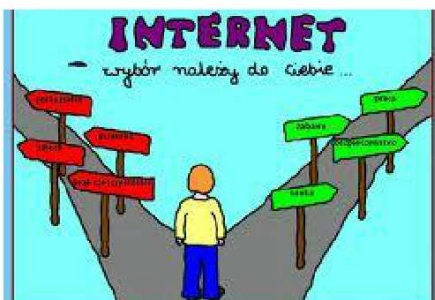
Zuzanna Ciesielska 6C

źródło: helpline.org.pl

widzieć jej gołym okiem. Osoby, które doświadczyły cyberprzemocy bardzo często czują się zranione i przeżywają to, co je spotkało. Pojawiają się u

nich nieprzyjemne myśli i uczucia takie jak bezradność, wstyd, upokorzenie, strach a czasem również złość. Osoba, której przytrafiła się

O ZAGROŻENIACH W INTERNECIE

Wiadomo wszystkim, Internet jest kopalnią wiedzy, ale i prawdziwym rajem dla cyberprzestępców. Niektórzy przekonali się o tym na własnej skórze, między innymi ja. Nie chcąc przynudzać ani zamieniać się w ciocię Wikipedię, napiszę krótko o wszelakich zagrożeniach oraz jak sobie radzić z nieuczciwymi ludźmi.

Zacznijmy o sprawach najbardziej powszechnych. Każdemu wpaja się od dziecka, że pod żadnym pozorem nie można podawać nikomu swoich

danych. Żadnych. No jasne, a jak chcemy coś zamówić? Sklep internetowy wyjątek? Nie zawsze. Wiele jest historii o oszukanych klientach, którzy otrzymali

towar inny niż chcieli, niezgodny z opisem, albo którzy w ogóle go nie otrzymali. Warto przed

zakupem przeczytać opinie o sklepie. Jeśli zostaniemy oszukani i jeśli problemy się powtarzają nie tylko u nas, warto to zgłosić do **Rzecznika Praw Konsumenta**.

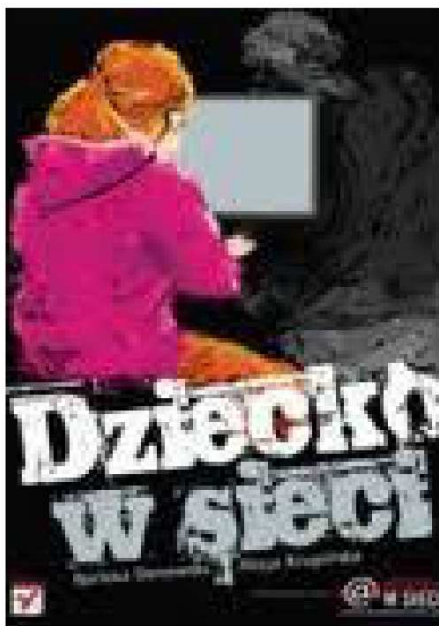
Jeszcze trochę ponudzę o niepodawaniu danych osobowych. W pigułce. Niektórym wydaje się, że nikomu nie dadzą się

oszukać. Są pewni swojego sprytu i inteligencji. Ja też. Ale zawsze trzeba doceniać przeciwnika. A

jeśli jest już za późno? Wracamy do punktu wyjścia. Zgłoszenie sprawy na policję (oczywiście jeśli przestępca te dane wykorzysta) powinno dać

nam spokój. I doświadczenie. Fotki i filmy. Czasem przekleństwo.

Też lubię wstawiać fotki na Facebooku, nagrywać filmiki i wrzucać je na YouTube. Ale czasem się może zdarzyć, że ktoś wstawia nasze zdjęcia wbrew naszej woli, bądź kopiuje i wrzuca na inną stronę. Tu powinno nam się przypomnieć o prawach autorskich. Ale zanim

KRÓTKO, ZWIĘŻLE I NA TEMAT

zgłosimy sprawę na wszechmogącą policję, warto napisać do użytkownika i przypomnieć mu, że zdjęcie jest waszą własnością i stawiamy mu ultimatum: albo napisze, kto jest autorem foty, albo je usunie. Jeśli po tygodniu, ewentualnie miesiącu skarżymy (wiadomo komu). A, właśnie! Polecam włączyć myślenie, a dokładniej taki jej tok: chcę wstawić głupi filmik ze mną w roli głównej> ludzie będą się ze mnie śmiać > udostępnią zdjęcie i

i będą się dalej nabijać > błędne koło: każdy udostępnia każdemu. W efekcie

usunięcie czegokolwiek jest w tym momencie niemożliwe. Co jeszcze? A, wiem! Wymiany! Najbardziej przyciągająca przestępców opcja. Najpierw ty wystawiasz jakiś przedmiot, a on go przyjmuje i powinien zapłacić. Figa z makiem! Tu raczej nie warto skorzystać z opcji psów, ale jeśli: - ktoś nam proponuje zwierzę lub przedmiot (które

twierdzi, że ma) w zamian za coś tam: Hm, co tu dużo pisać; warto sprawdzić, czy rzeczywiście te przedmioty lub zwierzęta w grze posiada. Ja tę wiedzę

wykorzystałam i oszusta wystrychnęłam na dudka. Nie odpisał. - wymiana za coś, czego posiadania sprawdzić nie można: Zażądać potwierdzenia

UWAGA NA E-MAILE!

Uwaga na maile - szczególnie te dziwne, śmieszne, które trafiają na Twoją skrzynkę. Bywa, że zawierają złośliwe oprogramowanie, które po naszym kliknięciu w link zainstalują się na naszym komputerze.

własności, może to być screen, który pokazuje

zawartość jego przedmiotów z konta, czy coś innego.

Chyba tyle. Miłego!

Joanna Sternal kl.VIa

MINI SŁOWNICZEK KOMPUTEROWY

Język związany z obsługą komputera nie zawsze jest prosty i zrozumiały. Warto znać znaczenie pojęć, które dotyczą Twojego bezpieczeństwa podczas korzystania z sieci!

WiFi. Zestaw standardów bezprzewodowego przesyłu danych, realizowanego drogą

radiową. A potocznie mówiąc jest to po prostu sieć bezprzewodowa, dzięki której możemy podłączyć do Internetu np. komputer albo smartfon.

Spam. Niechciana przez odbiorcę wiadomość e-mail, rozsyłana anonimowo, z wyłudzonych lub przechwyconych adresów.

Haker. Osoba z szeroką wiedzą informatyczną, dla której wyzwaniem jest poszukiwanie nowych

możliwości przełamywania zabezpieczeń.

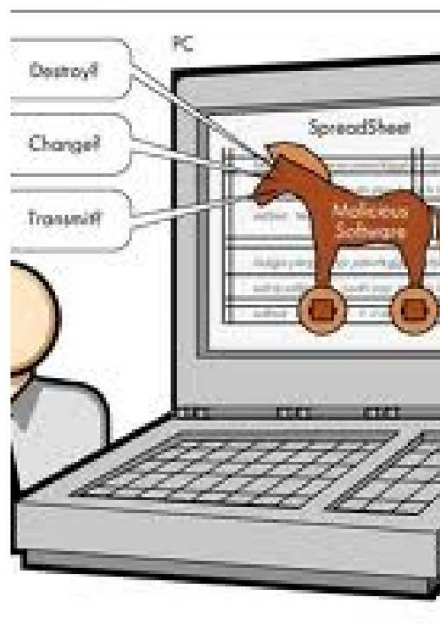
Koń trojański, trojan. Program, umożliwiający zdalne przejęcie kontroli nad komputerem.

Zuzanna Ciesielska 6c

WWW (World Wide Web, ogólnoswiatowa pajęczyna). Wyobraźcie sobie wielką mapę świata i strony internetowe, z których wychodzą linki do innych

stron, często w zupełnie innej części świata. To właśnie te linki oplatają naszą planetę niczym ogromna, wirtualna pajęczyna

Redakcja gazetki:
redaktorka naczelna
Agata Dąbrowska

dziennikarze:
Zuzanna Ciesielska
Barbara Straszewska
Natalia Ciesielska
Joanna Sternal
Aleksandra Kamińska
AGA
opieka:
Anna Korzeniowska
Elżbieta Kuźnicka